

PLAIVRI HUNEDOARENE

REVISTA ASOCIAȚIEI CORP. DIDACTIC
 PRIMAR DIN JUD. HUNEDOARA.
 ORGAN DE CULTURĂ PROFESIONALĂ ȘI GENERALĂ.

CUPRINSUL:

	Pag.
Statul cultural, Dem. Gusti , ministrul Instr. p.	1
Conceptia Jianului despre școală, <i>Al. David</i>	3
Copilul cu obiceiul urât (arm.), N. Saxu	5
Marele învățător american Angelo Patri, <i>A. D.</i>	6
Situația înv. primar din jud. Hunedoara: Recensământul pe anul 1926, Situația generală la sfârșitul anului școlar 1926-27, * * *	9
Arhiva școlii (<i>a. d.</i>)	17
Mai multă muzică în școală, * * *	19
Metode noi în educație și învățământ, * * *	20
Agromonii în învățământul primar, <i>Gh. Beuran</i>	23
Despre poezia populară, <i>Livia Dumbrăveanu</i>	25
Desființarea comitetelor școlare, <i>Gh. Beuran</i>	27
Cronica mărunță, oficiale, dela administrație, etc.	

Revista „Plaiuri Hunedorene“ apare lunar sub conducerea unui comitet de redacție compus din :

Sabin Jula — Simeria, președintele Asociației învățătorilor,
A. Constantinescu — Hunedoara, v. președintele Asoc. învăț.,
Ioan Cioba — membru în Comitetul Asociației învățătorilor,
Nicolae Crețu — Orăștie, membru în Comitetul Asoc. învăț.,
I. Morțun — Simeria, secretarul Asociației învățătorilor,
Alexiu David — Petroșani, institutor.

Redacția : **AL. DAVID.** — Administrația : **GH. ITTU.**

COLABORATORII REVISTEI

Izabela Sandoveanu și Apostol Culea — București, **Olimpia Teodoru** — Lugoj, **Victoria Popagoga** — Hunedoara.

Constantin Sporea, Victor Solomon, Elena Sporea, I. Mihui, N. Sporea și Iosif Stanca — Deva, **I. Măgură.**

C-tin Stan și Petre Petrescu — Sibiu, **Vasile Lucaciu** — Petroșeni, **Marin Biciulescu** — București, **P. Rusu** — Tebea, **Alexiu David** — Petroșeni, **Sabin Jula și I. Morțun** — Simeria, **Nicolae Crețu** — Orăștie, **A. Constantinescu și Valeria Nemet** — Hunedoara, **Ioan Baciu** — Răcăștie, **Daniil Popescu** — Hășdat, **Pavel Popescu** — Peștișul-Mic, **Pompeiu Hossu Longin** — Vulcan, **Sterian Ciucescu** — Ruda, **N. Roșca-Greci, G. Mironescu** — Iași, **I. Bura, Pavel Lazăr** — Brad, **M. Butoi** — Luncoiul-de-sus, **G. Enescu** — Pitești și **N. Danielescu** — Deva, **Elisabeta Beisser Ghelar, Nicolae Manea** — Curpeni. *M. Bogza, E. Dan, Veronica Oana, Gh. Ittu, P. D. Cristea, V. Popa, Veturia Mărginean, Emilia Ivașcoiu, P. Simoiu, Gh. Fotescu, D. I. Băgescu, Gh. Beuran, Ion C. Florea, I. Barna, O. Dubenschi, N. Manea, M. L. Ramses, V. I. Mareș, I. Mermezeu, I. Mânduc, I. Trifoiu, I. Brătulescu, T. Ittu, Hartwig Fr., Cornel Sântimbreaanu.*

Manuscrisele se vor trimite direct redacției.

ABONAMENTUL: 100 LEI.

Abonamentele și anul revistei se socotește după anii școlari adică de 1 SEPTEMBRIE la 1 IULIE.

PLAIVRI HUNEDORENS

REVISTA ASOCIAȚIEI CORP. DIDACTIC
 PRIMAR DIN JŪD. HUNEDOARA.
 ORGAN DE CULTURĂ PROFESIONALĂ ȘI GENERALĂ.

STATUL CULTURAL

de DEM. GUSTI Min. Instr., Cult. și Art.

Ce datorește oare Statul, culturii? Fiind în serviciul națiunii, iar nu națiunea în serviciul lui: totul. Căci din cultură se plămădește spiritul de solidaritate și conștiința valorilor comune, ce sunt chiagul unității spiritual-sociale a națiunii.

Statul, personificare politică și juridică a națiunii, așa cum ea trăește, pe planul economic și spiritual, este numai organizatorul valorilor naționale.

Națiunea, și numai ea este creatoare de valori; Statul nu are decât datoria de a se apăra și ocroti; de a le descoperi și deștepta, când sunt ascunse; de a le înălța către culmi cât mai ridicate când sunt prezente.

Statul, ca organizare politică și juridică a comunității națiunii, are datoria să urmărească ritmul particular de viață al națiunii; să-l accelereze și să-l conducă.

Aceasta este politica culturii care ar trebui să fie la baza oricărei politici de Stat.

Iar principiile, ce vor trebui să stea în mod necesar la temelia acestei politici noi, nu pot fi decât acestea:

1. Nu poate fi despărțită cultura superioară, creatoare, de cultura poporului;

2. Cultura nu poate fi impusă; ci ea trebuie să trăiască într'o atmosferă de libertate, spontaneitate și specificitate națională;

3. Cultura trebuie clădită pe specificul național, care trebuie cercetat prin metoda monografică sociologică;

4. Instituțiile de Stat ce-si asumă răspunderea organizării culturii naționale, vor trebui să aibă o autonomie cât mai largă;

5. Astfel de instituții nu pot avea de scop crearea culturii, ci numai crearea condițiilor prielnice dezvoltării ei, stimulând și organizând colaborarea tuturor elementelor culturale ale țării.

Națiunea presupune deci cultura, iar cultura nu ființează decât înăuntrul națiunilor. Statul național nu poate exista prin urmare decât sub forma de Stat cultural.

Dari oricât ar fi de perfectă organizarea culturii, ea nu va avea valoare și viitor decât prin elementele chemate să o conducă și înlăptuiască. Cum vor fi aceste așa va fi și opera realizată.

Nu trebuie să se mai amestece în această acțiune entuziasmul sgomotos, de paradă și superficial. Trebuie trezit însă entuziasmul stăpănit, sentimentul profund al unei datorii naționale de împlinit.

În vârful munților, în fundul văilor, în șesuri pretutindeni, în tot cuprinsul României întregite, ne așteaptă, cu smerenie și nerăbdare, o lume dornică de hrană sultească, o lume ce aspiră la o viață mai bună.

Să nu întârziem nici o clipă și să nu precupețim nici un sacrificiu. Să ne grăbim să ne ducem în mijlocul ei spre a-i întinde o mână frățească de ajutor, și să-i ajutăm copiii să vie la noi, în școlile anume pregătite pentru ei.

Vom întâlni acolo, o dorință de bine fără margini! Ajutând-o, ne vom putea ajuta pe noi înșine căci vom lucra astfel pentru întărirea Neamului și a Statului.

Din „România Literară“.

CONCEPȚIA JIANULUI DESPRE ȘCOALĂ

Jianul crede că școala este mai mult pentru cei ce vor să se facă domni și că pentru ceilalți »oameni«, cum zic ei, doar atât e strict necesar ca să învețe nițel scris și cetit. Să știe scrie »carte« dela armată și să cetească ceva în cărțile bisericești. Nimic mai mult! Că dacă vreunul s'ar apucă să cetească câte o „soroacă” (citație), îl iau ceilalți în răs, ca și când s'ar apucă de un lucru ce nu=i de nasul lui. Cu toate aceste, un număr însemnat de săteni mai isteți, între ei unii chiar, cari singuri au învățat să scrie și să cetească la armată, sau în alte părți, iau cetitul în serios și nu lasă nerumegate dela gazetele ce=i cad în mână până la cele mai mici manifeste electorale, pe toate le cetește și le rescitește, comentându-le și meditănd prelung asupra lor. Indrăzneala lor în scris, însă, nu merge mult mai departe de scrierea câte unei cărți poștale, la rude, sau semnarea numelui pe câte un act. La facerea vreunei chitanțe mai mici se mai aventurează câte unul dar mai departe nici poveste. Aceasta din 2 motive, unul fiindcă întâi se exercează puțin și atunci când ar pune mâna pe condeiu se simte stângaciu și=i tremură mâna, al doilea fiindcă, din tradiție, au ei impresia și un fel de idei preconcepute că, un act făcut de un țăran sau vreun om de rând ar fi nu un act nevalabil, dar deadreptul ridicol. Ei își închipue că acte nu pot și n'au nici dreptul să facă, decât numai „domnii de prin cancelării”, sau cel mult vre-un alt nădrăgar din sat, cum ar fi preotul sau învățătorul. Această credință a fost deadreptul presată în dânșii, în decursul vremurilor și prea tare i=a umilit încât să fie vre=0 nădejde de a se debarasa curând de această credință adânc înrădăcinată.

Am stat câteva clipe în casa unui „reghieș” dintr'o comună, unde erau adunați mai mulți săteni cari așteptau să li=se facă bilete pentru vitele de vânzare. Un țăran, ca să facă nițel haz, și să=și bată joc de un altul care începuse a se uită peste filele unui registru, îi așeză acestui din urmă un condeiu după ureche, ceea ce a fost deajuns ca toți ceilalți să erumpă în hohote de răs, iar cel vizat să=și ia

repede condeiu de după ureche, scăpându-se de el ca de un obiect de rușine. Interesul unor nădrăgari ai satelor, a notașilor, advocașilor este ca țărani să nici nu se gândească, ca ei măcar vreodată să-și închee singuri ceva acte mai de seamă cum ar fi contracte, testamente și alte învoeli privitoare la vânzări cumpărări, moșteniri etc. La încheierea unor astfel de acte țărani sunt jupuiți în chipul cel mai crunt și mai neuman. Și țărani bieții sunt obișnuiți din moș-strămoși să plătească. Am avut ocașuni să încheiu și subsemnatul, câteva contracte, unor săteni și după terminarea lor cele două părți, ducând mâna la brâu să scoată punga, întrebau, »acum domnișorule cât ne cauți?« Când le spuneam că nu trebuie să-mi plătească nimic, nu le venea să-și creadă ochilor și mă întrebau nedumeriți dacă »o să fie bune *contracele*«, dacă nu s'a plătit nimic celui care le-a făcut. »Atunci domnișorule să-ți aducem batâr un miel sau un purcel!« Dar când le-am spus să încerce și ei să-și facă anumite învoeli scrise de dânșii, au crezut deadreptul că vreau să-mi bat joc de ei. Ba când le-am arătat un flăcău, care dintre toți avea ceva scrisoare mai frumoasă, spunându-le că și el ar putea face, să încerce numai cu el, toți deteră semne de îndoială, iar alții exclamară pe loc »*Zama racilor!*« adecă (incapabil).

Prejudecățile acestea omoară elanuri și avânturi și astfel și cei ce ar fi capabili de ceva, de teama ridicolului, lasă la o parte scrisul, mai cu seamă. Doar la armată unii dacă au norocul să între prin cancelarii, ajung furieri foarte buni.

Trbuie ca încetul cu încetul să dispară aceste pre-judecăți pentru ca țăranul să poată beneficia ceva mai mult de cecece a învățat în școală. Cel mai mare rău în țara aceasta este că se legiferează tot de către advocași, în favorul advocașilor, cari se înmulțesc ca ciupercile și cari n'ar putea să mai trăească așa cum trăesc dacă n'ar legiferă și acum ca orice acte mai de seamă trebuesc făcute de advocat ca să fie valabile.

Țăranul după școală, inafară de puține socoteli se alege doar cu puțin scris=cetiv de cari știe D=zeu când are a se folosi. N'am putea zice că Jianului nu-i place școala. Ii place și l=ar da bucuros doi, 3, ani până ce este

mai mic și dacă are mai mulți. Dar pentru un atât de puțin folos pe care-l vede el dela școală, nu înțelege nici decum de ce ar fi de trebuință cei 7 ani, când copilul i-ar putea face lui, acasă, atâtea servicii, păzându-i oi, capre, vaci sau alte alea, și aducându-i foloase momentane și reale, căci țăranul se știe este foarte egoist. Și apoi printre munți țăranii trăesc atât de prost și în atâta mizerie. Unicul izvor de câștig, vita. Pășunile puține! Munții nu s'au expropriat încă dela grofi. Vitele și=le păzește fiecare individual, nu ca la șes, unde un om sau doi păzesc turma satului întreg. Jianul muncește mai mult și mai greu decât cel dela câmpie. Dacă copilul îi poate da un ajutor el nu stă mult pe gânduri să sacrifice școala pentru ajutorul ce poate obține prin luarea copilului dela școală.

Iată o parte din părerile Jianului asupra școlii! Pentru schimbarea acestei mentalități adânc păgubitoare nu e destul numai eforturile făcute de învățători ci trebuie un întreg complex de îndreptări și sacrificii și din partea altora, în special o seamă de paraziți ai satelor trebuie să renunțe (trebuesc forțați să renunțe) a mai exploata pe țăran, în chipul nemilos cum l-au exploatat până acum.

ALEXIU DAVID.

COPILUL CU OBICEIU URÂT

Alegretto. Doloroso *Ti. de M. Săcu*

mf

1) Se opu ne ce va deopae un copii las, care acasă și la școală capra și oaia

mf

2) Jân lăudă limba ia, nu se potri via Si mi ce mama l' spătu ia în tra mas și fa cea

mf

De un o bi ce i pătlu totos ia tã mas De si l' baguica ce au si me, olegete lei în rãcos. Pfu, pfu,

f

Pfu pfu pfu De gete lei în mas

MARELE ÎNVĂȚĂTOR AMERICAN ANGELO PATRI

Angelo Patri a fost la început un învățător în S. U din America, iar mai târziu ajunsese director al școalelor primare americane. Prin activitatea lui în școală, ca învățător și director, iar mai târziu prin scrierile sale în limba engleză, traduse curând în italienește și în limba franceză — a ajuns azi la renume mondial.

Din cartea lui de amintiri reese că la începutul carierii sale dăscălești a avut mari decepțiuni neputându-se adapta cerințelor vechii școale și neputând ajunge rezultate bune nici în ce privește învățământul și disciplina și nici pe terenul educativ, dar iubirea sa cea mare față de copii și mintea sa luminată îi arată curând că nu este bună calea apucată, că școala de pe atunci era o „școală a tăcerii” a disciplinei impusă prin tiranie, a „elevilor remișcați”.

Că această tiranie dacă mai putea garanta o ordine și disciplină în clasele mai puțin numeroase, se dovedea cam neputincioasă în clasele foarte populate.

Angelo Patri avu intuiția clară că școala aceasta a „secțiunilor” cum o numea el, că școala, în care elevul rămâne, tot timpul, pasiv și unde i-se impun fel de fel de îndatoriri și atitudini la care mintea și puterile lui nu pot activa conform naturii copilărești — nu poate fi școala cea bună. Trebuia găsită calea cea bună! Dar cum și cu ce mijloace? Întâmplător, povesti copiilor unele povești eroice auzite în copilăria lui de la tatăl său,¹⁾ care era italian emigrat din Italia sudică în America, și văzu că prin acestea câștigă ca prin farmec nu numai ascultarea desăvârșită și de bunăvoie a copiilor, dar și inima lor. Incurajat de acest fapt neașteptat porni mai departe la realizarea școlii „lucrul în comun” și spre „școala loc de plăcere și laborator”, pe care se opuse el vechii școale, pe care văzurăm mai sus în ce chip o aprecia dânsul.

În această muncă de preînnoire a întâmpinat mari greutăți și pedeci din partea colaboratorilor săi, învățători și învățătoare, a programelor analitice, organele de control și chiar din

¹⁾ Se numește Petraglia, G. Lombardo Radice: „Experiența educ a lui Angelo Patri în școala americană”.

partea părinților elevilor, cari cei drept mai târziu, din adversari și nemulțumiți îi devin prieteni și colaboratori, după ce se conving de dreptatea cauzei susținute de învățătorul Patri. Are, însă, în ajutorul său scrierile lui John Dewey și merge înainte până la biruință. Realizările lui în școală sunt apreciate și imitate, iar scrierile sale devin din ce în ce mai convingătoare și azi sunt cea mai plăcută lectură a învățătorilor și a părinților educatori din multe țări apusene. De unii este numit învățătorul-poet, pentru că în lucrările sale cântă poezia vieții educative și înalță în slavă marea activitate a bunilor învățători și a bunilor părinți. Scrie atât de simplu și atât de convingător încât cetitorul, oricine ar fi acela, rămâne frapat și plăcut atins și nu mai puțin câștigat pentru cece militează el cu atâta vervă și cu atâta credință. În general, din toate scrierile sale reiese că educatorii: părinți, învățători și alte persoane trebuie să-și schimbe, cu totul, atitudinea de până acum față de copil, să aibă încredere în el, în forțele lui și să-l ajute, în chipul cel mai cuminte, spre a se desvoldă și a progresa încet și sigur cum o fac și îngăduie legile absolute ale naturii.

Intr' un articol, însă, nu se poate arăta nici pe departe comoara neprețuită cuprinsă în paginile care înalță sufletul învățătorilor și al părinților educatori până la cele mai înalte și mai curate sfere de mângâere și idealism pur, — deaceia cred necesar a reproduce un singur capitol din lucrarea sa: „Educația copilului“ (in familie)¹⁾

„MIRAREA COPIILOR

Pentru copil întreagă lume este o minune: întinderea cerului deasupra capului său, stelele cari apar și dispar, luna care-l urmărește în tot locul.

Norii care se adună și se împrăstie, aci iluminați de culori delicate, aci întunecați de furtuna apropiată, îl încunjoară de o teamă plină de mirare.

Micul puiu acoperit de fulgi, lănosul câțeluș ce-i sare pe lângă picioare, ciudata maimuță care se urcă pe spinarea stăpânului său, sau care se încârligă în jurul ramurilor copacului, îl fac să râdă cu mare plăcere și mirare.

Moș Crăciun, în haina lui albă, invitând copiii să fină

¹⁾ Lucrarea aceasta va apărea în curând și în românește, în traducere.

ghetele gata, Moș Crăciun, care trăește prin prăvălii și întinde o mână prietenească pentru a lua scrisoarea, care cere jucăria dorită, — sovește sufletul lui de o mirare caldă și fericită. El este un copil doritor de a ști, fericit! O! lumea este un loc încântător!

Elefantul enorm, care se leagănă, care întinde grațios trompa lui magică spre a lua un fistic, pe care i-l întinde o mână tremurătoare, este și el prea minunat pentru a se putea vorbi despre el. Nici un cuvânt nu este în stare să arate aceasta.

Copilul se oprește înaintea cămillei solemne și o privește, cu ochii săi sgâțiți, cu gura căscată și fantazează întrebându-se vag, cum oare atâta tristeță s'a putut concentra într'o singură expresiune. Este fascinat de misterul ce pare a se răzîmă pe acest trist fiu al deșertului.

Circul... o, circul! este locul cel mai miraculos dintre toate, unde copilul se cufundă fericit în cea mai fericită mirare! Strigă fericit cu elownii, urmărește cu răs nestăpânit găștele care aleargă înapoia omului, care aleargă înapoia... picioarelor lui proprii! Totul este obiect de mirare pentru copilul fericit.

Ajunși bătrân numai când toate acestea s'au pierdut, când nu mai mergi în aceste locuri fermecate. Atunci se simte greutatea anilor, când stai la umbra întunecată a uitărilor.

Dar copiii nu vor să știe de acestea, ne trag înapoi. Pentru aceasta au venit copiii pe lume. Ei reînoiesc curajul nostru doborât, în focul sufletelor lor calde. Credința noastră este reînviată de credința lor în bucurie, în frumuseță, în misterul vieții. Ei încălzesc inimile noastre reci și ne ajută să mergem înainte.

Sunteți obosit tată? Duceți copiii voștri în locul minunățiilor! La țară, în grădina zoologică, pe marginea mării.

Sunteți neliniștit unchiușe? Insoțiți pe micul Billie la circ. Râsetele lui vor umplea de nouă căldură inima voastră obosită și îmbătrânită.

Prietene ești singur și fără copii? Cere-ți împrumut un copil și lasă-te condus de el în locul fermecat.

Pentru aceasta sunt eu învățător. Zisnic îmi înnoiesc sufletul în căldura minunăției copilărești".

Din „Școala și Viața“ A. D.

SITUAȚIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR DIN JUDEȚUL HUNEDOARA

Numărul învățătorilor se mărește tot mereu. Asemenea se mărește și numărul școlilor de stat, ridicându-se, în cursul anului 1924, de la 316 la vreo 400, aceasta pe măsură ce se abandona politica școlară, practicată de Unguri (de a ținea o școală bună, frumoasă și bine întreținută la 2-3 comune mai apropiate) și adoptarea altei politici, de a da fiecărei comune câte o școală, fie că o poate susține în chip mulțumitor fie că nu. Revizorul școlar, Ion Sântimbrianu, în anul 1925, în dorința lui ferbinte de a vedea școală în fiecare comună, dând curs liber cererilor sătenilor din diferite comune, cari și ei doreau să-și aibă școala în comuna lor, numărul școlilor din județ trece chiar și peste 400. Se înțelege, însă, că această înmulțire pripită a școlilor, nefiind făcută nici cu toată pregătirea necesară, nici având vreun sprigin efectiv deundeva, nu a putut fi durabilă și nici nu a ținut decât unu sau doi ani și numărul școlilor scade din nou la 400 sau chiar sub patrusute. Din aceste încă multe sunt foarte lipsite de cele materiale (local ș. a.) și astfel și dacă funcționează, funcționează în chip cu totul efemer și în împrejurări cu totul excepționale. Anumite cătune și comune mai mici a trebuit, curând, să renunțe la plăcerea de a avea și ele școală în satul lor și s'au resemnat să-și trimită, și pe mai departe, copiii, la vreo școală mai încăpătoare și mai bine întreținută din comuna mai apropiată.

În 1923 se mărește și numărul grădiniilor de copii la 33, iar în 1924, la 37.

Odată cu unificarea învățământului s'au introdus și în județul nostru așanumitele „*Cercuri culturale*” ale învățătorilor, cu ședințe lunare, la care se adună învățătorii din 10 sau 15 comune mai apropiate, lucrând în ședințe intime pentru cultura lor profesională, iar în adunări publice activând pentru luminarea poporului. Cercurile culturale, luând locul conferințelor generale pe județe cum se făcea până aci, aceste conferințe generale de pe atunci nici nu s'au mai ținut, deși regulamentul școlar prevede ținerea lor în fiecare an.

Numărul cercurilor culturale pe județul nostru, a variat între 30 și 35, avându-și fiecare cerc cultural câte un președinte și câte un secretar.

Anul 1924, este anul marilor schimbări. Votându-se legea învățământului primar, ce unifică învățământul primar, pe întreg cuprinsul țării, intervin alte schimbări în programe, orarii și mai cu seamă în ce privește obligativitatea și înmulțirea numărului anilor

de școlarizare la 7 ani, prin crearea învățământului supraprimar sau ciclului al doilea cum i-s'a mai zis.

D=ni: inspector școlar, P. R. Petrescu și revizor școlar, I. Sântimbreanu convoacă învățătorimea județului în mai multe centre ale județului, unde dl inspector susamintit, într'o serie de expuneri și conferințe, arată felul cum trebuie conceput și aplicat învățământul supraprimar, din ciclul al doilea. Din acest an deci, ia ființă învățământul supraprimar cu clasa a V-a primară, atât la sate cât și la orașe, dar cu o programă nișel ramificată după felul de ocupație al locuitorilor.

Este regretabil că, felul cum este organizat revizoratul școlar nu a făcut posibil ca la acest revizorat să rămână urme precise sau vreo statistică amănunțită, din care să se vadă an, de an, mersul și situația precisă a învățământului, spre a se putea reconstitui cu precizie starea învățământului din întâia decadă de învățământ a României Mari, în acest județ.

Resortul Instrucțiunii a prelucrat, pe vremuri, o statistică amănunțită, la Cluj, despre întreg mersul învățământului din Ardeal, după unire, dar această statistică nu a văzut încă lumina tiparului. Și dacă în statistica publicată de Ministerul Instrucțiunii dela București sunt și ceva date privitoare la învățământul din Ardeal, pe anii 1919 și 20, apoi acolo nu se specifică nimic pe județe și probabil nimeni nu va mai putea socoti vreodată cu precizie, datele necesare pentru aceasta, căci nu va avea deunde să ia nici un fel de indicații.

Dorința aceasta de reconstituire a situației învățământului primar românesc din acest județ m'a determinat să frunzăresc întreagă arhiva revizoratului școlar din Deva, dar acolo perzându-se o sumedenie de acte, în decursul vremii și mai ales în timpul când revizoratul a fost mutat în localul prefecturii județului, iar asupra evidenței învățătorilor, sau numărului școlarilor negăsindu-se date precise, lipsind orice fel de statistică, iar din copiile rapoartelor generale de fine de an, deasemenea neputându-se scoate nimic precis și atot cuprinzător, — a trebuit să renunțăm la această reconstituire a datelor, an de an, mulțumindu-ne să culegem numai cece am găsit.

Intr'o conferință a organelor de control dinaintea examenelor de fine de an din 1929—30, am hotărât, să tipărim un fel de formulare de procese verbale, care să fie completate de câte doi învățători, cu ocaziunea examenului din acel an, să ne dea o seamă

de date privitoare la situația învățământului, la elevi, învățători, localuri, mobilier, material didactic, biblioteci, etc.

Datele culese atunci, în 440 de procese verbale, au fost totalizate și sistemizate la timpul său, dar din cauza împrejurărilor nu au putut fi date atunci la lumina tiparului.

Între timp apare „*Statistica Învățământului primar din România*”, publicată de Ministerul Instrucțiunii, București, la sfârșitul anului 1931.

Această statistică cuprinde datele recensământului din județul Hunedoara, alături de celelalte județe ale țării, pe anul 1926, apoi situația învățământului primar de stat și a grădiniilor de copii rezultată la finea anului 1926—27.

Vom extrage din această statistică datele privitoare la județul nostru pe anii arătați și numai după aceea vom arăta rezultatul cercetărilor întreprinse de noi la sfârșitul anului școlar 1929—30, adică după ce trecuseră 10 ani școlari dela unire.

Recensământul pe anul 1926.

Iată *datele recensământului pe anul 1926*: În comunele rurale, copii în vârstă de școală, dela 5—7 ani: 4185 băieți, 3992 fete, dela 7—16 ani: 14.991 băieți, 14.808 fete, dela 16—18 ani: 3647 băieți, 3403 fete. Total: 22.823 băieți, 22.203 fete. Total general: 45.026. Acelaș număr de obligați, iată-i repartizați pe naționalități: Români: 20.556 băieți, 19.966 fete, Germani: 403 b., 408 f., Unguri: 1447 b., 1382 f., Ruși: 82 b., 88 f., Ruteni: 12 b., 9 f., Poloni: 76 b., 95 f., Sârbi: 3 b., 2 f., Bulgari: 1 b., 2 f., Evrei: 46 b., 52 f., Alte naționalități: 83 b., 99 f. Totalul cetățenilor români: 22.720 b., 22.104 f. Totalul cetățenilor străini: 103 b., 99 f.

Repartizarea lor după dezvoltarea fizică și intelectuală și după situația lor în școală este următoarea: Obligați la grădiniile de copii între 5—7 ani: 4186 b., 3992 f., între 7—12 ani, obligați a frecventa primele 4 clase primare: 8436 b., 7910 f. În ultimele clase ale învățământului primar: 2305 b., 1734 f. Neînscrise în ultimele clase ale cursului primar sau vreo școală sec. sau profesională: 684 b., 727 f. La o școală secundară, profesională sau tehnică: 927 b., 450 f. S'au retras dintr'o școală secundară sau profesională înainte de a termina 3 clase: 148 b., 200 f. Obligați la cursuri de adulți: a) știutori de carte, cari n'au absolvit învățământul primar: 3273 b., 2714 f., b) neștiutori de carte: 2095 b.,

3665 f. Totalul copiilor buni de școală: 22.054 b., 21.292 f. Copii neobligăți fiind cetățeni străini: 103 b., 99 f. Anormali: Surdo=muți: 74 b., 84 f. Orbi: 9 b., 8 f. Intârziați la minte: 57 b., 67 f. Indărătnici: 46 b., 55 f. Debili și cu boli molipsitoare: 50 b., 143 f. Totalul anormalilor: 236 b., 357 f. Needucabili în orice fel de școală: 430 b., 455 f.

În ce privește *recensământul din comunele urbane*, după vârstă s'au găsit între 5—7 ani: 668 b., 717 f., dela 7—16 ani: 2307 b., 2141 f., dela 16—18 ani: 402 b., 366 f. Total: 3377 b., 3214 f. Total general: 6591, din care Români sunt: 1151 b., 1174 f., Germani: 284 b., 245 f., Unguri: 1612 b., 1472 f., Ruteni: 1 b., Poloni: 8 b., 4 f., Sârbi: 7 b., 3 f., Bulgari: 7 b., 5 f., Evrei: 272 b., 286 f., Alte naționalități: 35 b., 25 f.

Repartizarea acestora după dezvoltarea fizică și intelectuală este următoarea: Între 5—7 ani, la grădinile de copii: 668 b., 717 f. Între 7—12 ani, în primele 4 clase primare: 1409 b., 1290 f. În ultimele clase ale învățământului primar: 268 b., 317 f. Neînscrși în cursul supraprimar, sau în vreo altă școală secundară sau profesională: 321 b., 339 f. La o școală sec., profesională sau tehnică: 504 b., 274 f. S'au retras dintr'o școală secundară sau profesională înainte de a termina 3 cl.: 30 b., 61 f. Obligați a urmă cursurile de adulți (ștutori de carte): 135 b., 174 f., neștutori de carte: 35 b., 37 f. Totalul obligaților: 3370 b., 3209 f.

Copii cu infirmități fizice, anormali, surdo=muți: 2 b., 1 f. Debili: 1 b., 1 f. Total: 3 b., 2 f. Needucabili în nici un fel de școală: 4 b., 3 f.

Vedem din datele de mai sus că, totalul obligaților de școală dela 5—18 ani, pe întreg județul (urbane și rurale) este de 49.925 copii, plus un număr de 598 copii educabili în școli speciale și un număr de 892 copii needucabili în nici un fel de școală. *Totalul general al recensământului din anul 1926 este deci de 51.617.*

Dăm aci alăturat și un tablou comparativ cu datele recensămintelor dela 1911 și cu cel dela 1926 și vedem cu mirare că la 1911, numărul obligaților eră cu mult mai mare decât la 1926. Acest lucru se explică în parte, prin faptul că numărul populațiunii eră atunci cu mult mai mare decât în 1926, to-

TABLEOU

comparativ asupra recensământului copiilor obligați la școală.

Anul	Numărul obligaților	Vârsta obligaților
1911	63.423	5—15
1926	51.617	5—18

tuși disproporția este prea mare și din aceasta deducem că din datele recensământului 1926, lipsesc încă datele câtorva comune. Dar să admitem că datele mai sus arătate culesse de Ministerul Instrucțiunii ar fi complete, din aceste date desprindem atâtea și atâtea învățători, dintre care notăm numai câteva.

Pentru educația și instrucția obligaților ar trebui, calculând câte 60 elevi pentru fiecare clasă și învățător, ne-ar fi necesare cel puțin 832 sale de învățământ și cam tot atâta personal didactic. Însă, azi, știința pedagogică modernă nu mai admite nici de cum un număr de 60 elevi de clasă ci un maximum de 40 și în cazul acesta ar fi de lipsă un număr mai mare și de sale de învățământ și un număr mai mare de învățători.

Numărul cel mare al copiilor cu infirmități fizice (598) educabili, reclamă necesitatea unei școli speciale pentru ei, în capitala județului. Or, în întreg Ardealul, abia se găsește una singură de acest fel la Cluj, așa încât acești elevi, deși educabili, rămân totuși în părăsire, spre a îngroșa rândurile analfabeților și al cerșitorilor, în viață.

Numărul copiilor de minoritari (de toate naționalitățile) în comunele rurale este de 4291, iar în comunele urbane de 4266, în total: 8557, ceace dă un procent de 17,12%. Românii dând un procent de 82,80%. Evreii și minoritățile mai mărunte ca: Ruteni, Poloni, Sârbi, Bulgari, ș. a. cercetează, în cea mai mare parte, școlile de stat românești, pecând Ungurii și Germanii, cari formează majoritatea dintre naționalități, își au școlile lor confesionale, cu limba de predare maghiară și germană cari sunt susținute din fondurile bisericilor și din contribuțiile credincioșilor, numărul acestor școli, în anul 1926 se ridică la 36.

Situația generală la sfârșitul anului școlar 1926-27.

Din statistica ce vom publica mai jos reese că, la școlile de stat rurale s'au înscris și au urmat, în acest an școlar, 1660 copii de minoritari, iar în cele urbane de stat: 561 de copii minoritari, în total deci 2221, ceace scăzut din numărul total al copiilor de minoritari obligați (8557) rezultă că în cele 36 școli minoritare frecventează un număr de 6336 elevi, presupunând că, toți minoritarii obligați ar cercetă, regulat, școala și nu ar lipsi nici unul.

Și acum să vedem situația amănunțită a școlilor de stat la sfârșitul anului școlar 1926-27, conform statisticii oficiale, repartizați pe clase, naționalitate și religie, precum și după progresul făcut.

Elevii înscriși în școală la începutul anului și cei mutați în cursul anului repartizați pe clase.

Clasa I		Cl. II	Cl. III	Clasa IV		Clasa V, VI și VII		TOTAL		Total gen
Băieți	Fete	Băieți	Fete	Băieți	Fete	Băieți	Fete	Băieți	Fete	
3523	3323	3449	2800	1528	1071	1628	1163	10128	8537	18485
*270	272	385	349	199	164	130	138	984	923	1907
3793	3595	3834	3149	1727	1735	1758	1301	11112	9460	20592

Elevii din școlile prim., rur. după cetățenia și naționalitatea părinților înscriși la începutul anului școlar 1926-27

Cetățeni români		Rurale	Urbane
		Români . . .	16825
Francezi . . .	33	—	
Italieni . . .	43	8	
Germani (S. Ș.)	341	16	
Unguri (Săcui)	902	339	
Ruși	—	8	
Ucrainieni (R.)	80	—	
Poloni	42	—	
Bulgari	2	—	
Evrei	125	171	
Turci și Tătari	1	16	
Alte naționalit.	91	3	
Total	18485	1907	
Total General	20.392		

Repartizarea elevilor înscriși la începutul anului șc. 1926-27 după religie

Felul școlii	TOTAL		TOTAL
	Rurale	Urbane	
Ortodocși	12843	1041	13886
Greco-cato-lici (uniti)	2955	303	3258
Romano-catolici	1269	296	1455
Reformați	1184	68	1252
Unitarieni	31	1	32
Evanghelico-luterani	67	10	77
Mozalci	125	171	296
Mohamedani	1	16	17
Bapțiști și Adventiști	8	1	9
TOTAL	18485	1907	20392

*) Rubrica II. Școlile urbane.

Cursurile de adulți (1926-27)

	Inscriși		Au urmat regulat		Prezenți la examen		Reușiți la examen		Invățători cari au ținut cursuri	Invățătoare cari au ținut cursuri
	Băieți	Fete	Băieți	Fete	Băieți	Fete	Băieți	Fete		
Rurale	1852	1611	1286	1115	941	787	804	665	60	34
Urbane	65	117	40	89	40	81	37	75	3	3
Total	1917	1728	1326	1204	981	868	841	740	63	35

Șezătorile școlare 1926-27 rurale și urbane

	Inscriși la șezători		Au asistat regulat la șezători	
	Băieți	Fete	Băieți	Fete
Rurale	1296	990	1053	915
Urbane	40	45	40	45
Total	1336	1035	1093	960

Personalul didactic al școalelor rurale și urbane din jud. în anul școlar 1926-27

	Sexul			Naționalitatea și Cetățenia			
	Bărbați	Femei	Total	Români	Alte naționalități		Total
					Cetățeni români	Cetățeni străini	
Rurale	324	129	453	422	31	—	453
Urbane	26	24	50	46	4	—	50

Gradul și titlul cu care funcționează

Provizori	Invățători titulari				Inv. supl. de cat. vacantă		Institutori		Maeștri		Total
	Definitivi				Stagiari	Inv. ajutoari	Inaintați		De lucru manual	De dexterități	
	Neînaintați	Inaintați		Gr. II			Gr. I				
147	65	38	55	54	76	7	10	1	—	453	
6	11	9	16	2	—	1	5	—	—	50	

Școalele urbane din jud. Hunedoara cu situația elevilor repartizați pe clase la finea anului șc. 1926-27

Au urmat regulat în toate clasele		Promovații din						Totalul Promo-vaților		Repetenții din toate clasele		Retrași, eliminați și morți		Total general al elev. pro-mov. repet. și cu alte situații	
Băieți	Fete	Cl. I-III		Cl. IV		Cl. V-VII		Băieți	Fete	Băieți	Fete	Băieți	Fete		Total
		Băieți	Fete	Băieți	Fete	Băieți	Fete	Băieți	Fete	Total	Total	Băieți	Fete	Total	
725	512	466	418	144	112	97	93	1330	188	231	419	89	69	158	1907

Ruralele cu situația la finea anului școlar 1926-27, a elevilor repartizați pe clase

Situația elevilor la finea anului 1926-27	Au urmat regulat în toate clasele		Total		Clasa I-III		Clasa IV		Clasa V-VII		Total general
	Băieți	Fete	Băieți	Fete	Băieți	Fete	Băieți	Fete	Băieți	Fete	
Elevii cari au urmat regulat tot cursul anului	8520	6747	15267	—	—	—	—	—	—	—	—
Promovați	—	—	—	4174	3400	1131	691	1134	833	11363	—
Repetenții din toate clasele	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4893
Alte situații (retr., elim. și morți)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2229
Total general	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18485

ARHIVA ȘCOALEI

Mulți dintre tinerii colegi din învățământul primar, răsfirați prin cele sate sărăcăcioase, printre munți, nu-și pot da bine seama, la început, despre covârșitoarea importanță și despre necesitatea imperioasă a ținerii, în cea mai perfectă ordine, a întregii arhive școlare. Deaceia unii o pierd, alții o lasă pradă șorecimei sau intemperiilor, sunt, vai, și de acei colegi, cari ei însăși nimicesc piesele cele mai de valoare ale arhivei. Mi-au spus nește organe de control că, un anumit învățător rupsesse foile unei matricole și înlocuise geamurile sparte dela școală cu ele. De ce tocmai cu foile matricolei școlare? Nu se gândia, desigur, ce mare păcat comitea. Dacă peste 5, 10, sau 15 ani elevii, a căror situație școlară era cuprinsă pe acele file vor veni să-î ceară lui sau următorului său certificat școlar, cum deseori știm că se întâmplă și azi și pe cei mai mulți, de multeori îi doare inima, neputând da certificatele cerute, în lipsă de arhiva nimicită, din neglijența cuiva sau din cauza războiului.

Dealtfel este bine să se știe de toți că în arhiva școlai sunt acte publice. Nimicirea actelor publice este un delict cam tot așa de grav ca și falsul în acte publice, pedepsindu-se aspru. Dar pe noi nu această teamă să ne rețină dela neglijență ci, conștiința luminată, conștiința care-și dă seama perfect de înaltele noastre îndatoriri morale față de datoria împlinită, față de țară și față de cetățenii ei!

În privința administrației școlare, dl. C. Iencica, insp. școlar, Cluj, în numărul 1 al revistei „Statul și școala” lămu-rește așa de frumos și convingător rostul administrației școlare, recomandând tuturor tinerilor învățători să facă o bună administrație școlară, să inducă la zi și să păstreze registrele și hârtiile administrației în cea mai mare rânduială.

Condica de prezență cu registrul de inspecții sunt oglinda fidelă a activității învățământului, matricola, oglinda situațiunii elevilor ș. a. m. d. Ideal ar fi ca fiecare școală să-și aibă registrele și hârtiile ei dela întemeierea școlai în acel sat. Ar fi istoria culturală a satului în documente așezate an de an la adăpost. Dar, vai, în puține locuri se poate vedea acest lucru! Și e dureros!... Ce s'a neglijat până acum, să nu mai

fie neglijat de acum înainte! Și este și o poruncă culturală dintre cele mai cardinale!

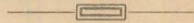
Să-și închipue fiecare coleg că, într'o bună zi s'ar trezi cercetat la școala sa de un înalt funcționar din minister, de un savant istoric sau alt cercetător al trecutului cultural, și i-ar cere să-i pună la dispoziție arhiva școalei din cele mai vechi timpuri! Imi închipui ce rușinat ar fi acela dintre colegi care n'ar fi în stare să prezinte nici măcar actele pe doi trei ani în urmă!... Ce rușine, chiar și în cazul când alții au funcționat înaintea lui. (Vai, este atât de dezastruos pentru școala noastră, deasa mutare a învățătorilor din comună în comună, încât ne mirăm că nu văd răul acesta ceice ar trebui să-l vadă!)

Normal ar fi ca la fiecare școală să se găsească arhiva cel puțin de după război încoace adecă dela 1919. Onoare excepțiilor laudabile, nici deatunci încoace nu se găsește la toate școalele.

D=I insp. C. Stan în încheerea frumoasei sale lucrări „Școala poporană din Făgăraș și de pe Târnave” arătând că „vremea dă tot mai afund, în valurile uitării, chiar puținul ce se mai știe”, crede că e necesar ca fiecare școală să-și aibă „cronica sa”, dar cum să aibă această cronică, zicem noi, dacă n'are arhiva și actele în regulă?

În anul 1929, prezidând examenul de absolvire al elevilor din frunțașă comună Romos, am făcut o vizită și preotului săsesc și cu această ocaziune am văzut că această parohie păstrează toate actele privitoare la biserică și școala lor începând din veacul al XIV-lea. Toate legate în piele și carton gros încât nu le-ai putea desface nici cu săcurea.

Acest exemplu frumos să îndemne și învățătorimea noastră spre a da întreaga însemnătate și valoarea de documente istorice-culturale, tuturor pieselor din arhiva școalei. (a. d.)

— Aducem la cunoștința celor ce scriu scrisori redacției sau administrației să nu ne mai trimită scrisori nefrancate. Zilnic ne sosec astfel de scrisori netimbrate și noi nu avem fonduri să plătim atâtea amenzi pentru nefrancarea lor. Rugăm pe colegi să ne scutească de neplăcuta situație de a le returna, din motivele arătate. Oficiale nu se pot trimite decât din oficiu către un alt oficiu.

MAI MULTĂ MUZICĂ ÎN ȘCOALĂ

De doi ani, decând această revistă este în ființă, pagina muzicală se prezintă bine și a adus o serie de cântece populare, armonizate pe două și trei voci egale, adaptate pentru coruri școlare, oferind în acelaș timp colegilor, subiecte (unități metodice) ușoare, drăguțe și frumoase pentru a se prezenta în fața publicului dornic de a savura muzica executată de școlari.

Ce plăcere produce părinților faptul, când ei văd și aud glasul copiilor lor cântând: «Osana întru cei de Sus» și ce înălțare sufletească produce melodia — poate, chiar plină cu disonanțe și greșeli — care vestește pacea și dragoste pe acest pământ, în fața altarului de jertfă a D=zeului atotputernic. Dar freneticile emoțiuni cari se deșteaptă în piepturile românașilor la auzul și văzul unui cor de copii, sau de adulți din sat, când cu tact ritmic se execută o horă sau sârbă dătătoare de veselie și curaj. Nu au importanța lor?

Doinele noastre, sunt cele mai frumoase și mai frumoase dintre cântecele populare; ele nu pot fi întrecute cu nimic. Suferințele și durerile poporului român se răsfrâng în așa de mare măsură cum se resfrâng razele în oglindă și ne reamintesc de opresiunea vremurilor de demult, atingând perfecțiunea în exprimarea durerii. Calitățile muzicale ale doinei, sunt apreciate de o lume întreagă.

Învățătorii cunoscând aceasta, au datoria morală să culeagă din tată'n fiu și să cultive aceste comori naționale!

Am o singură rugăminte către colegi:

Aranjați cât mai des serbări școlare, în care, muzica și cântul să fie la loc de frunte spre a atrage publicul și poporul spre aceste serbări menite să=i împrietenească cu școala cu învățătorul și să=i stea într'ajutor.

Găsiți un copilăș mai talentat la cânt, sau vreunul care cântă din fluer sau alte instrumente, nu vă gândiți că el nu este încă un virtuos și că nu va putea oferi o dis=tracție excepțională la câteva persoane cari nu=și dau seama cu cine au dea face.

Puneți-i pe acești copii să se producă în fața publicului, de oarece în schimb, veți cuceri inima părinților lor și veți deștepta un interes mai viu la elevi și părinți! Acesta e doar scopul principal ce-l urmărim în cariera noastră.

Cei cari simțiți în D=tră, numai o mică, o infimă vocație de a organiza un cor fie cu copii dela școală, fie cu adulții din sat, puneți-o în aplicare, ori cum va fi rezultatul obținut, el va dovedi o voință și o muncă din partea D=tră contribuind în acelaș timp la gruparea în jurul D=tră a elementelor dela țară, cu cari veți reuși să realizați, în viitor ceva în comună.

Revista va încerca să vă ajute mereu.

*
* *

METODE NOUI ÎN EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT

Prin fixarea acestui subiect pentru examenele de înaintare și definitivat, care vor avea loc anul acesta, actualitatea lui intrinsecă a devenit de o însemnătate și mai accentuată. Ne vom permite și noi a trece în revistă câteva din aceste metode mai cunoscute.

Nu voi aminti aci sunătoarele enunțări de: școală activă, școala muncii, școala cetățenească, școala în aer liber, școala senină, pragmatistă, utilitaristă etc., cari toate, mai mult sau mai puțin bătătoresc pe drumurile deschise de metodele și principiile clasice, dar fiecare din aceste și-au mai fixat și alte principii, unele punând chiar accentul hotărît numai pe anumite principii: unele exclusiviste, iar altele de mare importanță cari au și fost încetățenite și adoptate în pedagogie, cum sunt: localismul actualismul, spontaneității, activității proprii, concentrațiunei, corelațiunei, al libertății etc.

Încercarea punerii în practică a acestor principii, unele emise chiar de vechi pedagogi, cărora, însă, nu li s'a dat prea mare importanță în trecut, și străduința neconținută de a crea școli noi, cu totul deosebite de cele din trecut, pe lângă botezările atât de exigente, pe care le văzurăm mai sus, au creat și anumite metode, adică au statornicit un fel de norme de activitate în

școală și în familie, care se pretind a fi mai bune și mai ducătoare la scop, dând rezultate mai bune decât cele din trecut.

Școala și sistemul pedagogic al lui Herbart, care a stăpânit atâta vreme majoritatea școalelor din lume și mai stăpânește și azi o mare parte, pare a fi fost înțeles și mai cu seamă aplicat greșit. A fost exagerat și dus uneori până la ridicol, mai ales în ce privește aplicarea celebrelor trepte formale. Școala aceasta a dus la o școală *prea intelectualistă*, deci unilaterală. Din acest motiv credem că și-a atras asupra-și atacurile neînduplecate ale atâtor reformatori. Cei mai dârji adversari ai ei însă, au căzut și ei în unilateralism. Din noianul atâtor reforme se pare că s'au desprins mai luminoase și mai demne de atenție următoarele metode:

Metoda activă preconizată de Pestalozzi, Comenius, Herbart și însușită de școala activă integralistă, cerând copilului să fie condus astfel ca să găsească singur adevărul, să ia parte activă la tot ce ce se face în școală și să se abandoneze cu desăvârșire forma de lucru care-l lasă mereu pasiv și'n neactivitate. Metoda aceasta cere școala înzestrată cu un foarte bogat material de intuiție și de lucru, cere ca învățătorul călăuzitor și cu elevii săi, să *exploreze mereu și neîncetat*. Cere școala laborator. Lucrând și făcând să învețe elevii, iar nu pe deasupra din manuale.

Metoda Decroly este o metodă asemănătoare cu cea activă dusă însă și mai departe până la un punct, ce nouă ni s'a părut chiar absurd, la început. Elevi puțini ca'ntr'o familie, observă totul, în natură, îngrijesc de animale, lucrează grădină, se joacă, fac gimnastică, observă mereu sub conducerea educatorului și apoi rezumă observațiile, le aduc în legătură cu centrele de interes și le notează în caetele lor scriind și desemnând, făcând astfel compuneri și alcătuindu-și singuri cărțile lor de cetire. La aritmetică tot asemenea.

În înțeles mai restrâns sub *metoda Decroly* sau *metoda ideo-vizuală* se înțelege metoda după care se învață scris-cetitul în școala Decroly, prin tr'un sistem de jucării cu diferite poze sub care se așează numele ființei sau lucrului scris cu litere. La început se recunosc, se identifică și apoi se cetesc. Nu litere, silabe și cuvinte, ci cuvinte întregi se cetesc dintr'odată. Numai mai târziu se analizează. Tot de numele lui Decroly se leagă și metoda după *principiul globalizării*.

Metoda Montessori se restrânge mai mult la grădinile de copii, se întemeiază mai mult pe principiul libertății și spontanei-tății. Având mediul și materialul de joc și creație necesar, copilul își întrebuițează singur forțele sale sufletești, punându-le în acțiune și în exercitare.

Metoda centrelor de interes este înțeleasă în diverse chipuri: unii după anotimp, loc, casă părintească, etc., Decroly după: hrană, îmbrăcăminte, locuință, încălzit etc., alții iarăși în alt chip.

Metoda regionalismului actualismului vine ca să fortifice un vechiu și mare principiu, pe cel *intuitiv*, care trebuie să fie la baza întregului învățământ, de altă parte vine să slăbească zalele incomode ale lanțului uniformizării ce ține în cătușe prea grele și prea apăsătoare învățământul. Elevul să cunoască întâi regiunea în care s'a născut. Regionalismul mai cere învățământ separat pentru copiii dela sate decât cei dela orașe.

Metoda lucrului în comun și a autoguvernării. Cere ca elevii să se găsească în clasă ca într'o familie. Toate acțiunile să le facă în comun să se ajute și sprijinească unii pe alții, să plănuiască și să execute în comun, să procure cele de lipsă prin cooperative și instituții în comun. Să li-se arate încredere deplină și să li-se ceară răspundere. Învățătorul să dea sugestii, sfaturi și să conducă cu ajutorul elevilor și prin elevi.

În fine am mai putea aminti și o metodă americană numită *utilitaristă* sau *activității practice* după care elevii să-și însușească toate cunoștințele numai din activitatea practică pe care o săvârșesc în școală, sub conducerea învățătorilor și maestrilor.

În ce privește metodele pe diferite obiecte de învățământ cităm doar două pe lângă metoda *ideo-vizuală*, pe care am văzut-o mai sus și anume metoda *monografică* la învățământul istoriei și geografiei, metoda în spiritul școlii active la învă. științelor naturale și cu deosebire la cel intuitiv, spre deosebire de *metodul autopsie* se va înlocui cu *metodul biologie*, care arată animalul trăind, luptând etc.¹⁾ Iar la celelalte obiecte și studii o mulțime de învățători dela noi se conduc după metodele preconizate de dl. Nisipcanu, la baza cărora ca principiu de frunte găsim deșteptarea interesului copiilor și cucerirea inimii copiilor, prin inimă (sentimente puternice) la minte și voință.

¹⁾ Vezi R. R. Petrescu și C. Stan „Principiile și practica școlii active”.

AGRONOMII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Oameni de bine și de știință, politiciani și politikaștri, atei farisei și tot ce vrei s'au mobilizat trupește și sufletește să dea lovituri de moarte întunericului în care se sbate agricultura din țara noastră, din fericire și nefericire, țară agricolă. Volume, articole, discursuri, conferințe, ceretări, legi și paralegi, prime și timbre, camere și comitete agricole, apar și reapar ca ciupercile după ploaie. Iertătorii că am uitat din fuga condeiului, scrisorile către țărani ale d-lui Mihalache pe când era ministru al agriculturii. Așa că oricât ai fi de răutăcios numai de lipsă de interes, activitate și dragoste nu poți acuza pe nimeni. Fiecare a dat pe cât i-a fost posibilul obolul lui pentru țaran și agricultură. Și s'a dat atât de mult de am ajuns să ne aducem grâu din Canada, Australia și pare-mi-se și din Patagonia și, dacă Dumnezeu nu se milostivea să ne umple hambarele cu porumb în loc de import făceam export de toți îndrăgostiții, interesații și îngrijorații agriculturii, semn că toți banii grei care s'au cheltuit cu nădrăvăniile de mai sus n'au folosit la nimic, agricultura românească e tot cea de acum o sută de ani.

Acum însă s'a găsit soluția. Țara s'a milostivit și și din foc din apă va căuta să doteze fiecare școală primară rurală cu câte un *agronom să PREDEA* agricultura viitorilor plugari. *Oh predate, predate, sfântă vorbă de geaba!!*

Au nu-i nimeni în țara aceasta necăjită care să înțeleagă odată că vorba se lipește de țaranul nostru și de odraslele lui ca apa de ghetete unse??? Cred oare toți că POPA TANDA al lui Slavici este numai o închipuire bolnavă a unui scriitor??? Nu, Domnilor, POPA TANDA, poate fi o creație a scriitorului, dar Sărăcenii, Sărăcenii aceia refract ri ca dracul la orice îndemn cu vorba spre mai bine sunt realitatea crudă. Din Tisa până în Dunăre și Mare, țaranul este același neîncrezător în vorbele nădrăgarilor.

Agronomi să predea cunoștințele de agricultură!!!

Oare învățătorii ce au făcut până acum, nu au predat??? Cerceteze=se dosarele cercurilor culturale dela Haret în=coace și se va vedea că s'a vorbit despre tot ce este în legătură cu agricultura și încă de multe c vorbe de ace=lea care merg la inimă cum știu unii dascăli mai bătrâni să vorbească. Mulți, mulți au priceput dar foarte, foarte puțini au încercat ceva. Și pe drept. Cum vîi tu x, y să=i vorbești de plug, grapă și sapă, tu care nu pui mîna pe ele de boeros sau de calic??? Cum vîi să=i vobești de grâu selecționat când te îndopi cu mămăligă sau pâine cumpărată dela oraș??!

Dar vorba multă=i sărăcie! Noi ne descărcăm con=știința strigînd: Să se termine cu vorbele!!! Să se vie înaintea săteanului cu plugul cu grapa și cu sapa și muți mai muți ca pămîntul să începem a munci, a face agricul=tură cu palmele nu cu gura. Să lăsăm să vorbească holda noastră, vitele noastre de muncă hambarele noastre și fiți siguri nu numai de belșug, dar și de fericirea țaranului nu că va avea ce=i trebuie pentru el și noi ci fiindcă l=a lăsat Dumnezeu țaran.

D=l Ministru al Instrucțiunii înzestreze deci școalele cu un inventar agricol nu cu agronomi înmănușați, înșoșo=nați și cu geantă subțioară, desarce programa cur=surilor complimentare de materia inutilă și oblige organele de control să ție cont de realizările practice la aceste clase nu de teoriile straturilor sedimentare.

Legile, programele, regulamentele sunt prevăzute cu dispoziții și ore pentru practică agricolă și gospodărie dar să nu se uite că numai partea teoretică contează la in=specții. Sunt copii tobă de teorii și reguli abstracte, învăț=torul este notat bine, propus pentru înaintări și reconpense, nu, sănătate bună bună Ardeal! e înaintat la paștile cai=lor. Cum s'ar ocupa el de practică așa cum preconizează atît de frumos d=l Isvoranu în Calendarul ziarul celor mai sănătoase concepții??? Și apoi cu ce și unde??? Nici un sfert din școalele țării n'au pămînt. Și acolo unde este pămînt cu ce să=l muncească învățătorul??? Capital nu are, inventar agricol nu, și chiar de ar avea nu are timp, i=l răpește clasa.

Se impune deci ca la școalele cu mai mulți învățatori unul să fie desărcinat de o parte din ore și să i se încredințeze lucrările practice după rezultatul lor făcându-se notările la inspecții. Învățătorul singur la o școală va face ce va putea dar și la el rezultatul realizărilor practice să se aibe în vedere la notările făcute de organele de control.

În ultimă concluzie: Agronomii dacă vin la lotul școlii — acolo unde este să-l muncească rațional sunt bine veniți, în clasă însă — ierte-ne — n'au ce căuta. Ciuntiri din drepturile noastre materiale suferim dar din cele morale NU!

GEORGE BEURAN

fnv. Timiș-Torontal

DESPRE POEZIA POPULARĂ

Cele dintâi manifestări puternice, în literatura noastră, au fost ale scriitorilor, care au ascultat glasul poporului, necunoscut și neprețuit până atunci. V. Alecsandri, A Russo, Negruzzi etc... dar mai cu seamă V. Alecsandri, începu să caute în satele umilite din munții și văile patriei, cântecele neamului, aceste răsunete, ale nesfârșitelor dureri din trecutul nostru.

„Cântecul popular”, arată că străbunii noștri au trăit într'un lung și aspru amurg de suferințe.

În aceste vremuri singurul cheag care ținea pe oameni uniți, era limba și credința. Limba încbega în cântări și versuri suferința, iar credința îi îndemna să zidească pe pământul strămoșilor, biserici lui Dumnezeu. Străbunii au suferit, luptat și au murit. Iar cântecele s'au ridicat din inimile lor, ca florile pe morminte.

În aceste cântece poporul românesc pe lângă răsunetul durerilor și-a bucuriilor și-a pus caracterul sufletului. Literatura noastră prin aceasta era ceva deosebit de literatura altor popoare. Cele dintâi frumuseți poetice ale literaturii noastre au fost: „Doinelile și Lăcrămioarele” lui V. Alecsandri, vădite ecouri ale poeziei

populare. V. Alexandri a înțeles și valorificat cele din-tâi frumuseți ale literaturii noastre populare. Poporul nostru păstorind pe plaiuri și văi, între freamătul apelor și-a codrului frate, într'o natură nesfârșit schimbătoare, în vremuri de restriște, a așteptat cu dor. În sufletul acelor ciohani cari priviau cu ochi de poet zările și murmurau cântece, era ceva care îi deosebia de neamurile barbare, o artă și-o finețe.

În poezia lor plină de contraste acești vechi poeți anonimi, cântau: când suferința'n doină, când amorul c'o delicatețe adeseori surprinzătoare, când zâmbiau în strigături, când se avântau spre zări fantastice în cântecele bătrânești. Iată câteva suspine de dragoste, curate ca o lucire de izvor, sub sprânceană de codru:

Bădișor depărțișor
 Nu-mi trimite atâta dor
 Pe gurile tuturor
 Trimite-mi mai puținel
 Dar vin Dumneata cu el!

În ce privește doina, în plângerile căreia plutesc negurile veacurilor, ce să mai zic?... Răsunetul ei e în toate inimile... Din vișorurile trecutului au plutit îngânându-se până la noi și cântecele bătrânești, păsări albastre ale fantaziei. Unele au o putere de expresie, altele au o putere stranie de evocare; toate ne fură spre lumi romantice! În toate aceste rămășițe ale trecutului, este una, care te ridică, prin arta ei fină, așa de sus încât nu-i putem găsi pereche în alte literaturi populare; este vorba de acel minunat cântec bătrânesc, publicat de V. Alecsandri, care se cheamă: MIORIȚA! Versurile sunt simple de tot. Cântărețul își întovărășește recitativul cu'n cântec din fluer ori o mlădiere de cimpoi și cu'n tremur de lacrimi. Inceputul este atât de senin:

Pe un picior de plaiu
 Pe-o gură de raiu.

Ce miraculoasă este acea alegorie fără păreche care îmbracă moartea dușmanului, în haine de mireasă zâmbitoare.

Apoi acea dramatică sosire a mamei, care vine în-

trebând de flăcăul ei. Aici versul devine violent, rupt și grăbit se combină forma cu fondul. Sentimentul baciului în fața naturii este sublim! Moartea pentru el este o fatalitate pe care-o primește cu suflet tare, împăcat și liniștit! Balada aceasta este unică, așa de artistică plină de simțire, așa de multă pentru natura eternă, încât eu o socotesc cea mai nobilă manifestare poetică a neamului nostru. V. Alecsandri, A. Russo, Negruzzi, etc., au înțeles că literatura noastră trebuie să-și găsească temelia firească în popor; pe drumul acestei tradiții îl găsim pe M. Eminescu iar Creangă iese direct din popor: vioiu, spiritual, sceptic, zâmbind în suferință.

„O cântece populare! zicea un mare poet al Poloniei, voi, sicriu sfânt al credinței, care legați vremurile vechi, cu cele nouă, în voi depune un neam trofeele eroilor, nădejdea cugetării și floarea simțirii!”

În durerile și furtunile negurosului nostru trecut „Doina și Cântecul bătrânesc au fost izvoare de viață și energie; cât timp a suferit poporul românesc, a cântat, el dădea dovadă că trăiește și va răzbi!”

Dela aceste fermecate izvoare trebuie să se adape, toți cei cari cântă și se simt ai acestui popor.

LIVIA DUMBRĂVEANU.

DESFIINȚAREA COMITETELOR ȘCOLARE

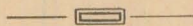
Toți învățătorii condamnă comitetele școlare. Tot ce s'a făcut în țara aceasta s'a făcut datorită comitetelor de construcție înfiripate de oameni nesiliți de nimeni. Ce au creiat ele, au distrus cele oficiale, onoare rarelor excepțiuni. Să zicem că s'a înțeles inutilitatea lor, mai mult opera lor de distrugere a oricărui entuziasm din sufletul învățătorului și de ruinarea a școlaii. Ajunși aici se naște întrebarea: Cine va avea grija școlaii? Răspundem scurt: Învățătorul. Cum? Așa cum a avut până la înființarea lor.

Comuna să verse cota de 14⁰/₀ din încasările sale reale direct Revizoratului școlar iar acesta s'o predea învățătorului, așa

cum se făcea până atunci cu singura deosebire că atunci suma de întreținere a școlii venea dela stat. Atunci învățătorul găsit cu sala neîncălzită, nevărută sau nemăturată își merita pedeapsa nu ca astăzi când este notat rău la inspecții fiindcă nu-i îngăduie conștiința să facă la infinit pe cerșetorul sau pe jelbarul satului. Revizoratul va avea altă autoritate, își va încasa sumele, iar bietul învățător va fi scutit de umiliri și pierdere de vreme de geaba.

Se va prea încărca revizoratul? Nu. El și așa este încărcat. Au nu revizorul școlar este secretarul comitetului școlar județean? Nu mai are acest comitet contabil și alți funcționari? Aceștia vor rămâne mai departe acolo ca ajutoare ale revizorului școlar și se va pune odată capăt anarhiei distrugătoare a tot ce este dragoste de carieră în inima învățătorului. Pe multe locuri nici nu le mai zic comitete școlare ci pur și simplu *SOVIETE*. Și pe drept cuvânt. Odată ce membrii lor nu-și înțeleg chemarea, ce altceva pot fi??? A dacă săteanul nostru ar fi ajuns la punctul de a simți școala ca o necesitate ar fi ideal dar până atunci mai va și până atunci, repetăm, să se isprăvească cu sovietele. Trebuie să înțelegem barem în ceasul al XI că numai de dragul democrației nu putem lăsa să-și sape singur groapa. E încă copil poporul nostru, când va ajunge la maturitate îl vom lăsa de capul lui, lăsându-l de acum ca orice copil ajuns la nenorocire, ne va blestema. Și blestemul lui va fi greu fiindcă noi suntem părinții lui trebuie să-l păzim nu să-i dăm în mâini arme cu care neștiind să umble se sinucide, ducându-ne și pe noi la pierie.

GEORGE BEURAN.

— *Examenele de înaintare și definitivat.* Examenele susarătate, amânate nu știu de câte ori în cei din urmă 3 ani (cele dintâi) au fost fixate, anul acesta pe ziua de 25 Nov., apoi pe ziua de 7 Decembrie și în fine se scrie din nou prin gazete că s'ar fi amânat din nou pe ziua de 16—21 Decembrie. Este o adevărată odisee cu aceste nenorocite examene, o ucidere de nervi a celor ce se pregătesc mereu să-l dea și când se văd mai aproape de el, acesta dispăre întocmai ca o fată morgană a pustiilor. O altă caracteristică a acestor examene este forma lor, care, de unde la început se anunțase un coloqui potrivit cu formațiunea psihologică a omului matur, care este învățătorul, încetul, cu încetul, a ajuns examen vechiu, după toată regula. Se vede deci, că tot tradiția și rutina trecutului, atât de contestat, sunt mai tari.

CRONICA MĂRUNTĂ

— *Mesagiul regal și școala.* Dăm mai jos pasagiul din mesagiul regal privitor la școală și învățământ.

Ministerul Instrucțiunii Publice, Cultelor și Artelor va organiza o acțiune puternică a Statului și a societății pentru impunerea neștiutorilor de carte și pentru răspândirea culturii la sate și orașe. În acest scop vi se va prezenta un proiect de lege pentru adâncirea și întărirea învățământului primar, complimentar și normal încadrat în viața locală și pus pe baze practice, precum și un proiect de lege de organizare culturală prin conlucrarea Statului, a societăților și a personalităților culturale și prin crearea de școli superioare țărănești, care să pregătească pătura conducătoare a satelor.

Guvernul va aduce un proiect de reformă a învățământului profesional, înțeles cu o școală productivă și cu o dezvoltare a învățământului complimentar, îndreptat la țară spre o pregătire industrială

Totodată, în același timp cu o îmbunătățire a bacalaureatului secundar pentru a-l pune în măsură să pregătească elementele capabile de a folosi cu succes cursurile învățământului superior și a îndeplini un rol pozitiv în viața de creație culturală a țării.

Se vor mai aduce legilor privitoare la învățământul superior modificările necesare coordonării și întregirii lor.

Tot în această sesiune va fi supus și proiectul de lege pentru funcționarea unitară a fundațiilor regale, precum și un proiect de organizare a serviciilor Ministerului Instrucției, al Cultelor și Artelor.

— *Școala și viața.* A apărut „Școala și Viața”, numerii 7—8, anul III, cu articole semnate de d=ni: D. V. Țoni, Rădulescu=Motru, Vlad Ghidionescu, V. Petrescu Heroiu, Al. David, Șt. Goraș, și un admirabil referat asupra «Presei învățătorești» de Pavel Jumanca, o cronică bogată și recenzii de Stanciu Stoian, Apostol Culea și Iorgu Stoian, precum și o dare de seamă asupra congresului dela Chișinău cu dezideratele congresului. Atragem deosebita atențiune a colegilor, în special asupra articolelor d=lui R. Motru, D. V. Țoni și Pavel Jumanca, cari sunt de mare și neprețuită valoare pentru noi învățătorii.

— *f* *Iacob Radu*. La Oradea, a închis ochii canonicul Iacob Radu, istoric și om de știință, ilustrat prin o serie întreagă de lucrări valoroase din care se desprinde puternic și marea lui dragoste de neam și țară. Ilustrului dispărut, cultura românească îi datorește mult și în special, județul Hunedoara are a=i mulțumi pentru istoria culturală din jumătatea veacului trecut cuprinsă în valoroasa lui operă „*Istoria vicariatului Hațeg*”.

Școalele confes. gr. cat. depe vremea aceea au fost conduse și supravegiate tot de dânsul.

— *Frumoase realizări în școală*. In clasele d=nilor Ion Muntean, directorul școalei primare din Vulcan și a d=lui Lucaciu dela Petroșeni am văzut următoarele: realizări frumoase. Ghivece cu diferite plante semănate la diverse intervale de timp. Lăzi cu pământ de grădină cu un perete de sticlă prin care se pot vedea toate momentele încolțirii semințelor semănate intenționat lângă acest perete. Lăzi cu pământ nisipos, pietros și uscat. Zeci de flori, ș. a. lucruri demne de laudă. Sunt lucruri laudabile care desigur mai sunt și în alte părți și acolo unde nu este se poate face ușor. Școala trăgând un mare folos din aceasta.

Un mare învățator elvețian¹⁾ spunea mai anii trecuți: «Cultivarea plantelor în școală și observarea metodică a procesului de germinare sunt lucruri distractive și înalt educative. Cu ele se învață copiii să gândească, să lucreze, se cresc copiii în respectul plantelor, florilor, a lucrurilor frumoase, a ființelor viețuitoare».

— *Gospodăria în chip practic*. Mulțumită directorului școalei primare Nr. 1. din Petroșeni, dl. P. Turcu, și d=nei învățătoare, V. Mărgineanu, la cursul supraprimar se predă gospodăria în chip practic, atrăgător și cu foarte puține cheltueli. Într'un număr viitor, vom arăta mai pe larg cum se face acest lucru.

— *Intârziere*. N=rii 21, 22 și 23 ai revistei noastre deși tipăriți la timp nu au putut fi expediați colegilor pentru că nu am avut la îndemână adresele decât acum, când deabia s'au terminat numirile și detașerile din acest an. Cerem scuze tuturor.

— *Metode noi în educație și învățământ*. Suntem informați că în curând, d=l insp. școlar P. R. Petrescu, va scoate de sub tipar o carte cu titlul de mai sus spre a veni în ajutorul în-

¹⁾ Cristoforo Negri — „Maestro esploratore” de G. Lombardo Radice — pag. 27.

vățătorilor cari se pregătesc pentru examenele de înaintare care s'au amânat din nou pe ziua de 7 Decemvrie. Această carte este așteptată cu tot interesul de colegi și vine la timp oportun.

Ne vom mai ocupa de această lucrare în numerile viitoare

— *Lecțiuni practice de aritmetică. P. Zoțiu.* În editura libr. Concordia, Arad a apărut lucrarea suscitată, cuprinzând materialul din aritmetica clasei III-a primară, prelucrat în lecțiuni practice în formă de planuri schițate și dezvoltate. În total cuprinde 26 de astfel de lecțiuni practice. Cartea servește ca o bună călăuză învățătorilor, mai ales celor începători. O recomandăm de altfel tuturor colegilor cari voesc să se documenteze și să aprofundeze cât mai mult o lecție înainte de a fi predată. (Prețul 35 lei. 72 pagini format mare).

— *Noutățile tiparului.* În colecția publicațiilor Așezământului I. Bratianu a apărut: *Al. Marcu: Compozitori și conspirații în epoca renașterii României*, lucrare istorică. Tot autorul de mai sus a tradus *Infernul* lui Dante în proză, păstrând numai ritmul poeziei. Lucrarea aceasta frumos tipărită s'a imprimat la „*Serisul Românesc*” — Craiova. Tot la această editură a apărut „*Cronica lui Neculce*” 2 vol. sub îngrijirea d-lui *Al Popovici*. *Ciocoi vechi și noi* de *N. Filimon*, sub îngrijirea d-lui *G. Băiculescu*.

În editura „*Cultura Națională*” a apărut un admirabil volum „*Viața lui M. Eminescu*” de *G. Călinescu*.

Societatea română de filozofie publică un volum de omagiu distinsului profesor și filozof, *Rădulescu-Motru* — la care colaborează cei mai de seamă profesori de filozofie și psihologie din țara noastră.

Institutul de Psihologie al Universității din Cluj a publicat: „*Psihologia temperamentului*”, lucrarea valoroasă a d-lui *D. Todoranu*.

Revista, *Școala Vremii* — Arad, publică articole de multă actualitate și serioasă aprofundare a d-nilor *T. Mariș*, *I. Cădariu*, *A. Billo*, *D. Boariu*, ș. a.

Școala Bănățeană, una dintre cele mai vechi reviste ped. (XII-lea an) aduce articolele d-nilor *I. Ciobann*, *I. Carabeu*, *A. Apostolescu*, *I. Imbroane* ș. a.

— *A apărut* No. 1-2 Anul VI din CATEDRA — Septembrie și Octombrie 1932, singura revistă specială pentru serbări școlare, lecturi, cercuri culturale, cu următorul cuprins:

Teatru școliar: La șezătoare, Școala=i drumul vieții, Vinovatul pocăit, La vânătoare, Munca apoteoză, Iubire frățască Monolog.

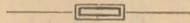
Poezii: Imnul școliei, Bunica, Carpații, Prietenii, Răvaș, Țiganul la judecată, Broasca și licuriciul ș. a.

Lecturi: Trece șatra, Povestea oului, Moartea lui Ion Opincă, Viața eroică a unui olar, prin sălbătăciunile Africei.

Pentru grădinile de copii: Cântec de leagăn. Mihai Viteazul, O faptă bună, Păpușa mea, De ce sunt mic?, Nicu Haimanau, Smântâna.

Ilustrații: M. S. Voevodul Mihai, Cercetașii, Exerc. Gimnastice, Școlarii, Sub mesteacăn, Fetita și păpușa.

Abon. 100 Lei. Pentru școlari 60 Lei. Redacția și Administrația: Galați, Str. Cuza Vodă No. 45.

OFICIALE

ORDINE CIRCULARE,

către toate direcțiunile școlilor primare de stat și grădinile de copii din județul Hunedoara.

No. 03820—932. — Vă comunicăm în scris ordinul Onor. Inspectorat școlar Nr. 31502/932 pentru luarea la cunoștință și conformare precum urmează:

Onor Minister cu ordinul Nr. 130525/1932 dispune: Asociația librarilor detașiți din toată țara, să plânga că nu-și poate practica comerțul în voie, din cauză că d=niii directori de școli primare, vând în școale cărți și rechizite școlare sau fac combinații cu anumite librării ca elevi să cumpere numai de acolo. Având în vedere cele arătate Vă rugăm să puneți în vedere D=lor directori din regiunea D=voastră, că le este interzis a face comerț în școală.

Inspector Șef s. s. indescifrabil. Șeful secției s. s. E. Aller.

Nr. 3609—932. — Constatând că o parte din Dvs. nu s'au conformat întocmai ordinului nostru circular No. 7321/932, avem onoare a vă da următoarele lămuriri asupra modului cum trebuie să procedați și deci să ne referați în această chestiune. În consecință veți comunica organelor Dvs. în subordine că informațiunile trebuiesc împărțite în 3 grupe bine distincte, și anume privitor la 1) biblioteci, 2) muzee și 3) la colecțiile de artă sau știință întoc-

mind astfel 3 tablouri separate. La fiecare grupă se va menționa dacă biblioteca, muzeul sau colecția aparține comunei, județului, statului, școlii, bisericii, asociațiilor sau societăților culturale, ori persoanelor particulare. Se va adăuga apoi ce fel de școală, biserică ori asociație este proprietara bibliotecii, muzeului etc. Prioritar la persoanele particulare, prezintă interes numai biblioteca, muzeul sau colecția, care a stat la dispoziția publicului. Veți complecta deasemenea dacă școala, biserica, asociația sau particularii au fost subvenționați de Stat, județ, comună sau din alt fond public, pentru bibliotecile, muzeele sau colecțiile lor, și anume de când și cu ce sume. La fiecare grupă veți mai face necondiționat distincțiuni asupra cantității, calității și valorii aproximative a depozitului cultural, menționând ceea ce este caracteristic pentru fiecare din cele 3 grupe. Astfel pentru biblioteci, nu se va uita să se detaileze, în afară de localitatea și anul exact al înființării, numărul volumelor ce posedă fiecare bibliotecă, cum și valoarea lor aproximativă. Informațiile și datele culese dela organele Dvs. în subordine cari răspund pentru exactitate, vor fi centralizate de Dvs. în tablouri corespunzătoare, astfel ca ele să fie cu ușurință utilizate cu toată varietatea informațiilor ce conțin de noi la întocmirea statisticii generale, neintrelăsând firește ocazia de a vă păstra și Dvs. o copie, pentru a fi utilizată la timp de comitetul județean pentru biblioteci, etc. ce va lua curând ființă, în fiecare județ.

Nr. 03866—932. — Avem onoare a Vă ruga să binevoiți a reaminti domnilor directori, doamnelor directoare și d=lor învățători, nu numai obligațiunea ca litera și scopul legii să fie împlinite ci să dați și îndemnul la o activitate nobilă în scop de a face să nască, să crească și să pătrundă adânc în tineretul școlar spiritul de economie.

Instituțiunea națională a Cassei Generale de economii a fost creiată pentru creșterea generațiilor tinere în spiritul de economie precum și să stimuleze pe oamenii muncitori de a cruța și economisi.

Legiuitorul obligând în special pe conducătorii școlii lor la o activitate, precizată de Onor. Min. Instr., prin adresa Nr. 25195/932 a urmărit o cât mai largă acțiune în educarea — încă din frageda tinerețe — a fiilor acestui neam, în spiritul de economie.

Instituțiunea noastră a și organizat servicii speciale pentru a veni în ajutorul acestei activități, în școli și propagandiștii noștri vă stau la dispozițiune pentru orice lucrare ați inițiată și activa în acest scop.

Activitatea Instituțiunii noastre este în concordanță cu experiența pe care alte state au făcut-o în această direcțiune chiar și de către țări mai sărace de cât a noastră și în timpuri și mai grele. Grație dezvoltării spiritului de economie, prin școli și cu

Adresa destinatarului:

D. Nicolae Bemben inv.
subrevizor. Com. Sibiel
Jud. Hunedoara. P. Saliste

ajutorul tuturor oamenilor înțelegători, s'a ajuns la rezultate mult bucurătoare. Italia își datorește ridicarea unor mari regiuni, sărace altădată, la o stare înfloritoare pe urma acestor case de economie. De sigur, nu mai e nevoie să insistăm asupra scopului urmărit în țara noastră de Cassa generală de economii.

Apelând la concursul D=voastre întreg și cu toată căldura solicitată de noi, Vă rugăm, Domnule Revizor, a lua măsurile legale și dispozițiunile ce ve-ți mai crede necesare pentru a iniția și desvolta organizarea economiilor printre școlari pe foile de economii cu timbre speciale și pe libretetele Cassei Generale de economii, iar despre rezultatul obținut a ne viza.

În alăturare, vă remitem broșurile pe care le ve-ți putea folosi în îndrumarea membrilor corpului didactic de sub conducerea D=voastre. Am rămâne foarte recunoscători dacă veți binevoi a ne transmite orice observări sau sugestii în legătură cu activitatea în școlile primare pentru stimularea și creșterea spiritului de economie la tineretul școlar.

Șeful Serviciului de Propagandă s. s. indescifrabil. Director General s. s. indescifrabil.
Deva, la 1 Octombrie 1932.

Subrevizor școlar: *MACARIE.*

DELA ADMINISTRAȚIE

D=1 Constanti C. inv. Dir. Baia jud. Arad, a achitat abonamentul la revistă pe anul șc. 1931-1932 în suma de 100 lei.

În contul abonamentului pentru anul școlar 1931-1932 am primit câte 50 de lei de persoană dela următorii colegi:

Prin D=1 V. Șerban dir. Dobra, am primit 830 (opt sute trei zeci) lei abonament la revistă pentru următorii învățători din circumscripția de plată IX Dobra: V. Șerban, P. Stoica, V. Marc, N. Fanea, I. Bâldea, T. Gheorghione, L. Dumbrăveanu, O. Baderca, M. Penar, C. Bocoș, I. Aune, C. Sârbu, N. Grozuța, D. Zamfira, I. Dimper, I. Bujoran.

Prin D=1 I. Păunescu inv. dir. Șoimuș am primit 984 (nouă sute opt zeci și patru) lei abonament la revistă pentru următorii învățători din circumscripția de plată II Șoimuș: S. Cibian, I. Mogoș, B. Patachi, A. Stănilă, P. Aslău, Rada Andreiu, I. Mogoș, Nicolae Roșca, A. Scânteie, T. Bălăceanu, I. Comșa, T. Nistor, P. Diniș, R. Burz, I. Păunescu, I. Tudosiu, V. Popa, S. Râp, S. Mihuț, I. Brătulescu,